

Vergaderjaar 2008–2009

21 501-28

Defensieraad

Nr. 48

BRIEF VAN DE MINISTER VAN DEFENSIE

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 6 maart 2009

Inleiding

Op 12 en 13 maart a.s. wordt in Praag, Tsjechië, de halfjaarlijkse informele vergadering voor EU-ministers van Defensie gehouden. Tijdens de vergadering zal aandacht worden besteed aan de EVDB-operaties, het helikopter-initiatief en de samenwerking tussen de EU en de Navo.

EVDB-operaties

Er zal worden gesproken over actuele ontwikkelingen met betrekking tot de missie EUFOR Althea in Bosnië-Herzegovina, de EUFOR-missie in Tsjad en de maritieme operatie EU NAVFOR Atalanta tegen piraterij voor de kust van Somalië.

EUFOR Althea

De informele Defensie ministeriële zal stil staan bij recente ontwikkelingen in de politieke en veiligheidssituatie in Bosnië-Herzegovina. Hoewel de politieke spanningen de laatste tijd zijn toegenomen en het hervormingsproces stagneert, heeft dit vooralsnog niet tot een zichtbare verslechtering van de veiligheidssituatie geleid.

De commandant van de operatie zal ook zijn voorbereidende werk voor een mogelijke opvolging van de missie toelichten. Er liggen verschillende opties ter tafel met betrekking tot de toekomst van EUFOR Althea, waaronder de training en opleiding van het Bosnische leger, die het meest waarschijnlijk is. In dit verband zal ook de relatie tussen EUFOR Althea en de Hoge Vertegenwoordiger ter sprake komen. Nederland is van mening dat bij het besluit over de toekomst van EUFOR Althea rekening moet worden gehouden met het transitieproces van het kantoor van de Hoge Vertegenwoordiger. Dit besluit dient gebaseerd te zijn op een gedegen analyse van de politieke en veiligheidssituatie in Bosnië-Herzegovina.

Nederland stelt zich op het standpunt vooralsnog de huidige missie voort te zetten.

EUFOR Tsjaad

Op 15 maart a.s. draagt de EUFOR-missie in Tsjaad en de Centraal Afrikaanse Republiek haar taken over aan de VN-missie MINURCAT II. De VN-missie richt zich op het bevorderen van stabiliteit in het inzetgebied alsmede het opleiden en begeleiden van lokale Tsjadische politiefunctionarissen. MINURCAT II neemt drie basiskampen van EUFOR over. Vooralsnog verloopt de samenwerking met de VN voorspoedig. Een aantal landen zullen hun bijdragen geheel of gedeeltelijk onder VN-vlag voortzetten: Frankrijk, Ierland, Finland, Oostenrijk, Kroatië, Albanië en Rusland. De belangrijkste nieuwe troepenleveranciers voor MINURCAT II worden Noorwegen, Nepal, Ghana, Togo en Uruguay.

EU NAVFOR Atalanta

Op 13 december 2008 is de operatie EU NAVFOR Atalanta tegen piraterij voor de kust van Somalië van start gegaan. De Britse *Rear Admiral* Jones voert vanuit Northwood (VK) het operationele commando over de operatie die onder andere humanitaire transporten van het *World Food Programme* (WFP) escorteert en patrouilles in de Golf van Aden uitvoert. De *Force Commander* in het operatiegebied wordt door Griekenland geleverd en deze wordt opgevolgd door een Spanjaard. Nederland levert op dit moment een aantal stafofficieren en zal vanaf half augustus de *Force Commander*, een deel van zijn staf, en een Luchtverdedigings- en Commando Fregat (LCF) als stafschip voor de *Force Commander* leveren. Op dit moment beschikt EUNAVFOR Atalanta in het operatiegebied over vijf fregatten en twee patrouillevliegtuigen. De volgende landen leveren thans bijdragen aan Atalanta of hebben bijdragen toegezegd: België, Frankrijk, Griekenland, Italië, Nederland, Spanje, het Verenigd Koninkrijk, Zweden en Noorwegen (niet-EU land). Er zijn nog gesprekken met andere (niet-Europese) landen gaande over deelname aan de operatie. Half januari is de *Contact Group on Piracy off the Coast of Somalia* opgericht waarin naast de EU, de NAVO en de Internationale Maritieme Organisatie (IMO) ook vierentwintig landen, waaronder Nederland, zijn vertegenwoordigd. Het overleg is gericht op het versterken van de afstemming en samenwerking op terreinen als informatie-uitwisseling over militaire en civiele initiatieven ter bestrijding van piraterij, vervolging van piraten, regionale capaciteitsopbouw en samenwerking met de commerciële scheepvaartsector.

Helikopter-initiatief

Het Brits-Franse helikopterinitiatief is een goed voorbeeld van capaciteits-samenwerking tussen de EU en de Navo en richt zich op verbetering van de inzetbaarheid van transporthelikopters uit Midden- en Oost-Europa. Hiervoor is een helikopterfonds in het leven geroepen waaraan EU- en Navo-landen vrijwillig een bijdrage kunnen leveren. Landen die een beroep doen op dit fonds verplichten zich tot inzet van betrokken helikopters in een NAVO-, EVDB- of VN-operatie. Nederland heeft 1 miljoen euro bijgedragen aan het helikoptersfonds plus een bijdrage in natura in de vorm van opleidingscapaciteit voor helikopterbemanningen uit Midden- en Oost-Europa. Tot nu toe hebben vijftien landen, waaronder Japan en Australië, in totaal 26 miljoen euro gedoneerd aan het helikopterfonds. Op afzienbare termijn komen naar verwachting helikopters beschikbaar voor de ISAF-missie in Afghanistan.

EU-Navo samenwerking

Het Tsjechische voorzitterschap hecht veel belang aan verbetering van de samenwerking tussen de EU en de Navo. Nederland is van mening dat met de Franse bereidheid toe te treden tot de Navo commandostructuur en met het aantreden van een nieuwe Amerikaanse regering nieuwe kansen zich aandienen de EU-Navo samenwerking te verbeteren. De vraag is welke mogelijkheden voor samenwerking en gezamenlijke effectiviteit onbenut blijven. Nederland heeft een aantal praktische voorstellen ter zake. Ten eerste, de bespreking van militaire EVDB-operaties met Europese partners die geen lid zijn van de EU. Ten tweede, meer informele consultaties tussen de Political and Security Council (PSC) en de Nato Atlantic Council (NAC) inclusief Cyprus. Ten derde, de organisatie van gezamenlijke seminars van de EU en de Navo over civiele en militaire missies. Ten vierde, bijeenkomsten van de EU-Navo Capaciteiten Groep op het niveau van politieke directeuren waar gesproken wordt over capaciteitenonderwerpen die door de staven van de EU en de Navo gezamenlijk worden voorbereid (b.v. het helikopter-initiatief). Daarnaast moet op het hoogste politieke niveau verder gewerkt worden aan een oplossing van de kwestie Cyprus.

De minister van Defensie,
E. van Middelkoop